

HET LIED
VAN
DE BIJENKORF

HET LIED VAN DE BIJENKORF

P. Jager

Uitgave ter gelegenheid van het 85-jarig bestaan van
de Vereniging Bijenteelt Putten (Gld) 1917 - 2002

VOORWOORD

De bij geldt als symbool van nuttige bedrijvigheid. Door de eeuwen heen is de mens geboeid en geïnspireerd door haar leven en werken. Zij geeft de ziel rust, het lichaam voedsel, de geest ruimte en de wil daadkracht

Bij boeren aan de haard gezeten waren er altijd wel mannen en vrouwen in het gezelschap met eigen beelden, vergelijkingen en tegenstellingen, soms even overvloedig als rijk.

Zelfs dichters werden door haar aangeraakt.

Een kleine afspiegeling daarvan vinden we in onze taal.

Zo wil ik dan, met lust en liefde, enkele van deze kinderen van de volksgeest, voor u, met de wan in de zon dragen.

Het omslag is een tekening van meester H. Terlouw (1915-1985) uit Putten., die deze in 1977 voor het 60-jarig jubileum van de Vereniging Bijenteelt Putten heeft gemaakt.

P. Jager

Zo reisde de 'kleine 'imker eertijds naar een dracht

BIJEN EN IMKERS in

Gedichten 4

Verzen 10

Spreuken 29

Spreekwoorden . . . 36

Rouw 38

't BIETJE

Wat hangt daar te praten
aan de blomme, o bruine bie,
waarop, waaruit, waarover
ik u ronken hore en zie?

Gij zijt er met uw' neuze en
met uw' tonge al ingegaan:
Gij hebt er aan geroken
en van alles aan gedaan.

* * *

O zoete honing, zeem
en zog der blommen.
wie zalder ooit genoeg,
te vele u rommen?

Wie, neerstig bietje, wie
zal ooit genoeg
uw werk vereren? Geen,
't zij late of vroeg.

* * *

Ik misse u waar ik henenbaar
of waar ik henenkeer:
den morgenstaond, de dagen rond
en de avonden nog meer!

Guido Gezelle (1830-1899)

DE BIJ AAN HET STRAND

Zeg, zwerfsche zuster, bij,
Gevleugelde schalmei,
Waartoe verliet gij 't zoet der bloemen
Om moederziel alleen te zoemen
Slechts tot de zee en mij?

Verlokte een dichter luim
Ook U tot plicht verzuim,
En zoekt ge, als ik, door 't licht verblinde,
Den honing voor Uw droom te vinden,
Ach, in een kelk van schuim?

Aart van der Leeuw (1876-1931)

DE BIJEN

De donk're bijen brommen om de korven
waar bij de schuur de oude linde staat,-
ik denk aan de arbeid in de korf geborgen,
het langzaam groeien van de honingraat.

En wéér op deze plek - als zoveel dagen -
bestormt mij plotseling een overvloed
van beelden, zo in lichtglans toegedragen,
dat overstelpt ik de ogen sluiten moet.

Uren - terwijl de zoekende gedachten
zich allengs tot verbinding schikken gaan, -
de dag verstrijkt, het zwermen der bevrachte
gonzende dieren houdt gestadig aan.

Tot de avond invalt en ik neergebogen
mij dankend op de rijke dag bezin;
doordringend komt een zoemen langs gevlogen,
een late bij keert nog ter korve in.

Ida Gerhardt (1905-1997)

't Was een imker
uit het oude dorp,
daarginter,

Waar de heidevelden kleiner
worden, en hij ging
dragend behoedzaam
zijn korven door de
schemering,

Denkend kom ik
èn mijn bijen
door de lange winter?

J. v. N., Breda 1966

(bewerkt naar een fragment uit
'Een winteravondval' 1920 van A. Roland Holst)

HET LIED DER DWAZE BIJEN

Een geur van hoger honing
verbitterde de bloemen,
een geur van hoger honing
verdreef ons uit de woning.

Die geur en een zacht zoemen
in het azuur bevrozen,
die geur en een zacht zoemen,
een steeds herhaald niet-noemen.

ried ons, ach roekelozen,
de tuinen op te geven,
riep ons, ach roekelozen,
naar raadselige rozen.

Ver van ons volk en leven
zijn wij naar avonturen
ver van ons volk en leven
jubelend voortgedreven.

Niemand kan van nature
zijn hartstocht onderbreken,
niemand kan van nature
in lijve de dood verduren.

Steeds heviger bezweken,
steeds helderder doorschonen,
steeds heviger bezweken
naar het ontwijkend teken,

stegen wij en verdwenen,
ontvoerd, ontlijfd, ontzworven,
stegen wij en verdwenen
als glinsteringen henen. -

Het sneeuwt, wij zijn gestorven,
huiswaarts omlaag gedwereld,
het sneeuwt, wij zijn gestorven,
het sneeuwt tussen de korven.

Martinus Nijhoff (1894-1953)

Gij hebt het wonder in uw handen

OP EEN BIJ

Er was een bij te 's-Gravenhage
die antwoord wist op alle vragen.
Toen men hem moeilijk genoeg
'Wat was was eer was was was?' vroeg
werd hij winnaar van de quiz
met: 'Eer was was was, was was is'

Trijntje Fop (Kees Stip 1913 -)

IMKERS

O, Imkers van de lage landen
Gij hebt het wonder in uw handen,
Al zijt ge nuchter van nature,
Er zijn toch van die stille uren,
Waarin 't besef opnieuw verrijst,
Dat bijenhouden liefde eist.

Jan de Roever, Assen 1947

Gij hebt het wonder in uw handen

DE IEMKER EN ZIJN BIJEN

In d'oude strogevlochten korf
met spijlen door zijn zij gedreven,
komt 't overwinterd bijenvolk
in de vroege voorjaarszon tot leven.

Nog schuchter komen ze er uit
doorklieven dan de lucht,
gaan en komen groepsgewijs
het is hun schoonmaaksvlucht.

Vanaf dien dag bouwt men weer raat,
drijft men de moer tot groter leg,
zoekt de haalbij naar vroege bloei
in bos en veld, langs heg en steg.

En komt het dan tot grote dracht,
het volk zich sterck vermeert,
dan is de iemker op zijn hoed'
de voorzwerm wordt begeerd.

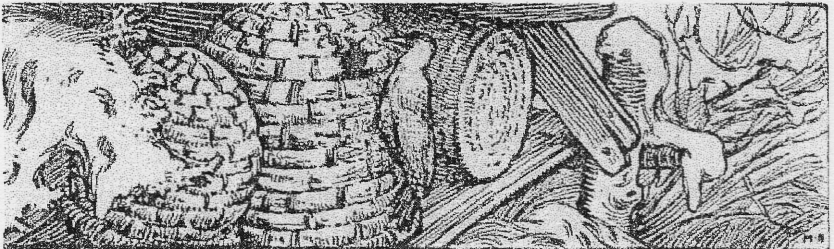
Als eind'lijk in de zomerzon
een bijenvolk zich lost
van 't oude moervolk uit de korf,
moet die weer aan de kost.

De iemker, wel hij kent zijn plicht
is nimmer 't werken moe,
voert, opdat het zware volken zijn,
tot aan de heide toe.

Bij goede en bij slechte dracht
hij behoudt zijn goed humeur,
want waarlijk dat brok scheppingswerk
stelt nimmer toch teleur.

Als dan aan 't einde van het seizoen
men aan 't oogsten is gegaan
rest nog de zorg voor 't volgend jaar
en is het weer een tijd gedaan.

Bos , Ter-Apel 1975

en is het weer een tijd gedaan

BIJEN

Ik stond op lichten zomernoen
gevangen door het Schoon festoen
van 't onvermoeide zonnewonder.
De loovers stoeiden met het donker
van zomerschaduw.... 't Bloemgeflonker
van rood en mauve vlamde fel

Het land lag van verlangen rijp
en drachtig van al'vruchtbaarheid
de blonde korenvelden.
.... Toen, toefde ik bij een nijver volk,
dat luchtig, als een gouden wolk
in 't zonnebranden zwelde

Ze flitsen snel in duizend kruisen
van komst en vlucht en gonzend suizen
de zomervliegers langs haar baan.
Ze bouwen aan hun gouden schat,
hun vreemde, wonderschone stad
waarvoor ik - sprakeloos - bleef staan.

Soms speelt de wind een leutig spel
verwaait en draait en wentelt wel
de zonneblonde zwermen.
Maar weldra, helder en sonoor,
orgelt hun druk gegons weer door
en zoeken zij de verre bermen,
waar linden geuren, bloemen kleuren
of, waar de blauwe schemering
van 't morgenland haar reeds ontving.

Jac. Gazebeek, Ede 1920

DE BIJEN

De nijvre bijen leven om te laten leven.
Ze zwoegen en ze zwerme'in stage dwarrelvlucht,
't Verloochnen van d'oneedle-wreede-eigen zucht
is 't ideaal, waarnaar zij 't leven-offrend streven.

Ziet gij de korven staan in 't heldre zonnelicht?
Ziet gij de naast'ge bijen op- en nedervliegen?
Zij allen doen en kennen haren schoonen Plicht.
Ziet, hóe z'op 't windje weg- en wederwiegen!

Ziet ze zich spoên naar kers- en linde- en koolzaadbloesem,
zich klemmen aan den twijg, den stengel en het blad.
Ziet, hoe ze kruipend speuren naar geurige droesem,
zich domplen in de kelken met het nectarnat.

Ze gonzen voor den korf in dichte dronken drommen,
belaan met meel en honig van de beste blommen.
De lading wordt gelost: ál voor de Koningin,
't embleem van Eenheid van 't veelvleugelig gezin.

Haar ei'ren legt de Koningin om jonge scharen
te winnen voor de korf als d'oude niet méer zijn.
Zij héerscht niet; zij bevólkt: d'Almoeder van de bij'n
vergroot haar kroost om 't volk voor ondergang te sparen.

Als trouwe wachters d'oogstster hebben doorgelaten,
wordt 't kostlik zoet bevestigd aan de kunst'ge raten,
Waar 't wordend leven sluimert, dan ontwaken gaat
om nieuwe kracht te geven, wil en werk en daad!

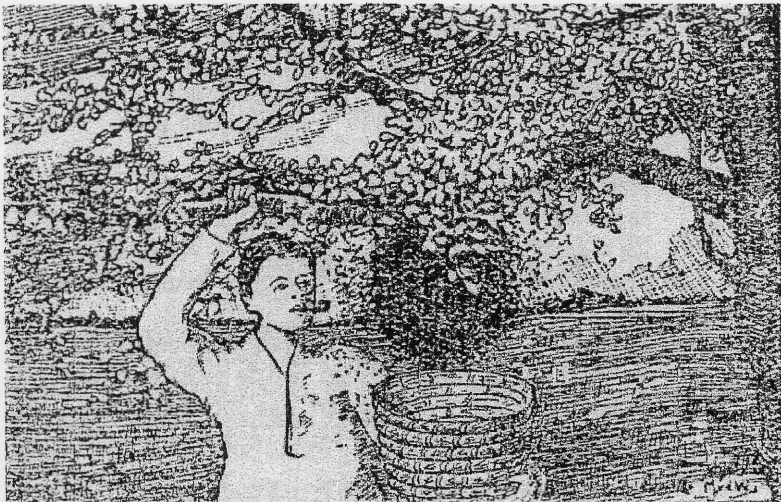
Ziet hoe daar eenige een doode werkster dragen,
Gevallen om de zaak, het Welzijn van de Staat.
Haar leven is geweest, de weinig-lange-dagen
een reppen, zwoegen, sterven - zonder zweem van haat.

Zij duchten niet den Dood, den stugge-fel-Gevreesde,
waarom zooveel geweend wordt en zooveel geleen! -
Haar leven lijkt één vlucht, één wilde-onbedeesde,
Om 't eerst te valle in 't veld, waar zij vóór ándren streen.

Mysterie van den Korf! Wat wilt ge toch beduiden?
Ligt daar 't geheim van kloekheid, rappe-dappe vlijt? -
O, wonderwerk! O, Staat van krachtig Leven; luide
zoemt-échoot uit uw volk d'elkaar-begrepenheid.

De nijvre bijen leven om te laten leven.
Ze zwoegen en ze zwerme'in stage dwarrelvlucht.
't Is aller woning, honing: 't vree-gemeenschaps-streven
is ál voor állen, ver van álle eigenzucht.

M.S., Dordt 1920

O, Staat van krachtig Leven

ALS ER EEN MAN BIJ ZIJN BIJEN ZIT

Als er een man bij zijn bijen zit,
zijn kasten en zijn stal,
dan vergeet hij zijn vrouw en kind,
zijn zorgen bovenal.

Als hij luistert naar 't bijenlied,
of kijkt naar 't jonge broed,
komt er vreugde in zijn hart,
dan is het leven goed.

Toen ik als jongen van twintig jaar,
met Grietien van Makkum vree,
en toen ze mij de bonze gaf,
ha 'k hier zo'n rauwe stee.
Ik kon wel vluken, ik kon wel schrouwn,
'k was helendal kapoet,
maar toen ik bij mien bijen kwam,
toen weur het wel weer goed.

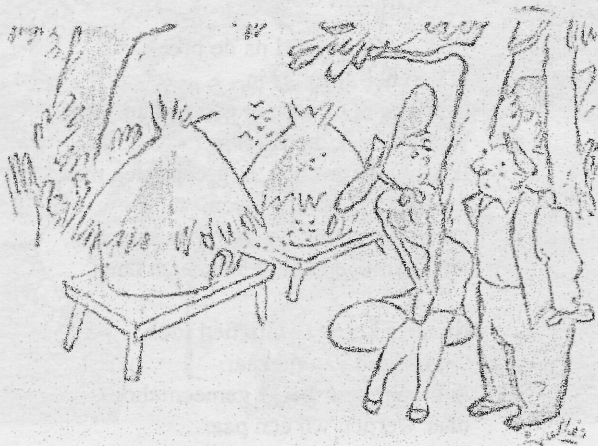
Een Zundagavond na de preek,
ik liep het dorp ies in,
daar zag ik Griet met een aander jong,
Wat kreeg 'k de duvel in.
Ik gauw naor huus, ik greep mien mes,
ik sleep het op een steen,
maor die steen, die lag bij de bijenstal,
en mien woede ging langzaam heen.....

En later kreeg ik Grietien toch,
wij hielden van mekaar,
ik bracht heur hen 't gemeentehoes,
daar werden wij een paar.
Ik meende, zij was twintig jaor,
Dat zee zij met heur moe,
nou heurde ik, dat ze dartig was,
ik vleug naor de bijen toe.....

Wij hadden mekaar nogal vaak bij 't haar,
Griet was zo'n beste niet.
Ik zocht mien troost bij de bijenstal,
daar heelde mien verdriet.
Een aander gef zien vrouw op 't jak
of slag de boel kapot,
ik wus wat beters veur mien drift,
ik liep hen 't bijenkot.....

Nou stao ik hier veur joe, old en stram,
gien taande meer in de mond,
maor de bijen hol ik nog aaltied an,
die holden mij gezond.
Als dan de grote Imker komt
en zegt: "Nou is 't joen tied"
dan hoop ik, dat ik bij de bijen zit,
en starf bij 't bijenlied.

Anne de Vries, Assen 1947

Nou stao ik hier veur joe, old en stram.

DE HEIDE

In wond're pracht
De heide lacht
En bij èn imker tegen;
In 't heigebied
Hoe ver men ziet'
Viel neer een bloemenregen.

De heide bloeit
En nectar vloeit
De honingmagen binnen;
Op 't purp'ren kleed
Elk bijtje zweet
Van 't gretig nectar winnen.

De heide zingt !
In de oren dringt
Het lied van zangeressen,
Die bij gezoem
Van bloem op bloem
Haar dorst naar nectar lessen.

Dat bijenkoor
Zingt al maar door,
De zon brandt op de heide;
Een vuurzee lijkt,
In paars-rood prijkt
De najaarsbijenweide.

Wat toverland
Die heidebrand,
Waaruit drachtbronnen vloeien;
Mijnen ontstaan
Met goud belaan
De bijen, imkers boeien.

Voor dag en dauw
- 't Kan niet te gauw -
Bijen-mijnwerksters komen,

Als nog de hei
Onder een spreij
Van neev'len ligt te dromen.

De zonne stijgt,
De heide hijgt,
Haar boezem zwelt, bij drommen
vallen zij aan,
Komen en gaan,
Dracht doet haar lichaam krommen

Haar huisje klein,
Háár 'Vredestein',
Dat staat rondom in bloemen,
Spreidt geuren uit,
En zingend luid
De hei zij 's avonds roemen.

Dra over hei
In donk're pij
Trekt de avond. Zonder dralen
De zon in rust
Onze aarde kust
Nóg zien we bijen halen !

Wat vrede alom
En rust rondom !
Een tempel is de heide !
De ziel stijgt op
Naar hoger top,
Naar bovenaardse weide.

Van 't aards gedoe
Tot overmoe
Uit evenwicht geslagen,
Komt zij weer bij,
Hier, op de hei,
En gaat naar Hem weer vragen.

't Wordt allengs stil,
Nachtlijker, kil,
De hei slaapt, ligt verlaten;
't Bijengezin
Zwoegt binnenin,
't Is druk in alle straten.

Als wij in rust
Ons onbewust
Verzaam'len nieuwe krachten,
Gaat onze bij
Weer even blij
Vroeg uit voor nieuwe vrachten.

Zij laden op,
Hoog in de kop
der korven, nectar, honing,
En bijna zwicht
Onder 't gewicht
Haar stro gevlochten woning !

Uit cellen kruipt
De nectar, druipt
Uit de ingezakte korven,
De grond is nat
Van 't nectarbad,
Waarin bijen, gestorven.

De kostb're buit
Breekt de imker uit,
Wat haalden zijne bijen !
De kleine bij
Hoe machtig zij !
Doch Eén deed haar gedijen !

De zonne straalt
De heide praalt
Met flink gevormde scheuten,
Belooft heel wat te geven !
En naar de hei
Reist de imker blij,
Weer zal hij met zijn bijen
Het heidefeest beleven !

Trots volop broed
En overvloed
Van haalsters, zonnearmte
- 't Is of de bijen staken -
Zij halen niet:
Geen nectar biedt
De hei; verarmde volken
Moet hij nu reisklaar maken !

Wat raadsel groot
De heide bood !
Steriel, trots bloemenweelde,
Trots volop zon ! De heide
Gaf medicijn:
Zij maakte ons klein,
Gaf nectar voor onz' harten
De béste wel van beide.

Hoe groot het brein
Ook moge zijn,
De wetenschap, het kunnen,
Steeds groter wordt de onkunde !
Wij buigen diep,
Voor Hem, Die schiep,
Wiens wijsheid, nooit volprezen,
Wij in de schepping lezen.

J.H.E. van Brero, Santpoort 1940

WAEROM ICK BIJEN HOUD?

'k En sal het U doen weten.
Ick heb er mee op vette kley en
't schrale sand gheseten!
Vacantie, geld en vrije tijd,
 m'n Hart;
't was gansch de by ghewyd.
Se schonck me heylsaem wasch
en soete honingkraet.
In ruil gaf ick haer suyker weër
 waerdoor;
paprika gaet!
In groote havensteden meest; en
komt van verre landen.
De honingck an per boot
en drukken in ons land
 passant;
De bie en bieëboer dood!
De boomgaert eischt weer
 byen steeds.
Maar 't stockkental krimpt in.
Want bieënkweek alleen
 dàarvoor;
Brenge d'imkers geen ghewin!
De honingck die ick heb in huys,
deës heylsaem en soo puur
door my ghewonnen
 'Godenspijs', vindt
konsument te duur.
De bie en bieëboer sitten soet en
sitten met hun soete soet.
'k Blijf met mijn soet dus sitten en;
straks is se niet meer soet !
Wie seyde of wyste me hoe ick thans
met 't 'soete' handelen moet?

Waõrumme 'k togh de bieën houw, dat
kan 'k U recht niet seggen,
'k en houd er om 'ghewin'
niet meer,
misschien begrijpt Ge 't
min of meer.

Ick wedde op 't verkeerde peerd
dat he 'k inmiddels toch geleerd.
Die ooit dit rijm te lezen soekt
en wil ghaen bije houwe
seg ick
dat hier gheschreven staat en
kun je by je houwen
Of sal de by je houwen?

RENA, prijswedstrijd 1940

Neveninkomsten van imkers kunnen fiscaal
als bij-verdiensten worden aangemerkt

HONING ETEN. . .!

Menschen, Menschen eet toch honing
Eet toch zoeten zonneschijn.
Laat de bij uw kok en dokter,
Laat de bij uw helper zijn.
Die aan bloedarmoede lijden
Vinden in de honing baat.
Radicaal wordt men genezen
Door het heerlijk uit de raat.

Door de vele vitaminen
Schenkt de bij een medicijn.
Dat aan vele zwakken, zieken
Uitkomst, heling, hulp zal zijn.
Zoekt genezing, zwakke lijdens
Bij zoo'n echt natuurproduct.
Menschen, Menschen eet toch honing
Als u eenige krankheid drukt.

Sterkt uw lichaam met den honing.
Maakt u zelve weerstand sterk.
Honing geeft u nieuwe krachten,
Bij uw streven, bij uw werk.
't Is zoo makkelijk te happen,
Zonder saus en kruid gereed.
Altijd vers en altijd smakend
Licht verteerbaar wat men eet.

Kwelt u hoest of schrapend kuchen
Menschen, neemt den honingpot
Reuk en smaak zijn overheerlijk
Beide, een zeer fijn genot.
Menschen, Menschen eet toch honing
's Morgens vroeg en 's avonds laat
Kracht, gezondheid, levensvreugde,
Puurt ge uit den honingraat.

Uit: Oma's poëzie album

HET BIJTJE EN DE WINTER

Wie denkt niet in den wintertijd
Met weemoed aan de heerlijkheid
Der schoone zomermaanden.
Toen zonneshijn en bloemengeur
Door vensters en door open deur
Zich vrijen toegang baanden!

Wat restte hiervan aan den mensch?
Niets dan herin'ring en de wensch
Van spoedig wederkeeren!
Maar 't bijtje, dat hield beiden vast;
Ze borg ze veilig in haar kast;
Zij kan ze niet ontbeeren!

Van 't zonnelicht de gouden kleur,
Der bloemen liefelijkste geur
Vereent zij in den honing!
De bij geeft van haar overvloed
En brengt daardoor dit kost'lijk goed
Als gave in onz' woning.

Maart 1915 - Maandschrift voor Bijenteelt

De geur van honing
uit duizenden bloemen
Licht dansende vlinders
En bijen die zoemen
Op mijn rug in het gras
Zou ik willen dat
altijd, altijd de wereld zo was.

Marjolein Bastin

en bijen die zoemen

BONDSLIED

De eenheid van het bijenvolk
leeft ook in onze Bond.
De bijentaal is elk ten tolk,
die bijenliefde vond.
Een ieder vindt hier zijns gelijk,
van wat voor rang of stand,
geen enk'le klove, die ons scheidt:
Sterk is de Imkerband!

Refrein:

O, Imkers van heel Nederland,
reikt nu elkaar de vriendenhand
en doet wat onze naam beveelt:
Bevordering der Bijenteelt!

Wij imkeren voor ons plezier
en ook wel voor profijt.
Het bijenhouden geeft vertier
en honing bij 't ontbijt.
Soms is een rijke oogst ons deel,
soms staan w' met lege hand,
maar zie, bij weinig of bij veel:
Sterk is de Imkerband!

De bijen doen de bloemen goed,
Het fruit, de wei, het zaad,
En elk nieuwjaar geeft nieuwe moed
en zijn we weer paraat.
Zolang er bijen zullen zijn,
bij ons in Nederland,
zolang zal onze Bond er zijn!
Sterk is de Imkerband!

Imkers Almanak 1949

SPREUKEN

DE BIJ

Januari, droog en koud
Voor de imker kans op goud.

Lichtmis - helder en klaar,
is een goed bijenjaar (2 febr.).

Als 't gras groeit, groeien de bijen.

Maartse buien en aprilse wind,
let dan op je bijen - beste vriend.

Iedere bij in maart,
is een oortje (oude munt) waard.

Hoe gij snoeit of spuit.
Zonder bijen geen fruit.

Bezige Bijen Brengen Buigende Bomen.

Wie goed wil bijen,
moet heien en kleien.

Hoe meer de bijen winnen,
hoe heiliger ze binnen.

Als de bijen naar huis toe vluchten,
zit er regen aan de luchten.

Als niet de bij haar korf verlaat,
maakt zeker dan op regen staat.

Hoe feller bij en vliegen steken,
hoe eerder het onweer los zal breken.

Is de bij haar angel kwijt,
sterft ze dra van enkel spijt.

Bij een bij moet bij.

Een bij laat zich maar ééns prijzen.

Er kan niet genoeg worden gewezen
Op de diensten door de bijen bewezen.

Ter wille van de honing,
verdedigt de bij haar woning

Mens of dier, niet voorbij hier!
Want wie onze rust verstoort, wordt met angelen doorboord

DE HONING

Honingh is een groot gerijf
want het jaegt uyttet lijf
watter in 't gehele jaer
is vergadert hier of daer.

Doet borst of keel door 't hoesten pijn,
Laat honing dan uw dokter zijn

De honingpot is de beste huisapotheek

Honing houdt de ziekte uit je woning

Honing ... een bloemetje voor het hart..!

Melck vóór - honing naer
Doet ons leven honderd jaer.

Honing op het brood
Maakt de wangen rood.

Honing is goed
Voor ieders bloed.

Met honing in de maag
Ben je niet meer traag.

Een potje honing
hoort in ied're woning.

'Eet honing, mijn zoon, want dat is goed'

(Spreuken 24 :13)

DE IMKER

Een boerderij is niet compleet
Als de boer geen imker heet

'k Ben een imker in de Hof
Vandaag d'r aan en morgen d'r weer of.

Bijen houden is een feest,
zowel voor beurs, als maag en geest

Des imkers strijd van binnen,
is honing winnen - of standgeld innen.

Wie met imkeren een aanvang maakt,
begint nooit te vroeg, doch steeds te laat

Des imkers kwaad gerucht,
is bijenwasdag in de lucht

De volken sterk
te rechter tijd,
brengt wel wat werk
maar ook profijt.

Het is geen kunst om groot imker te worden,
maar 't is een kunst om klein imker te blijven.

Een imker scheidt steeds in zijn bijen behagen,
Daarom hoort men hem ook nimmer klagen.

In de beschouwing van zijn bijen
Kan een imker zich steeds vermeien.

DE ZWERM

Potten honing, rij aan rij,
da's de opbrengst van een zwerm in mei.

Komt de zwerm in juni af,
de helft minder is de straf.

Een bijenzwerm in juli, ziet,
die telt men om de opbrengst niet.

Imkers Almanak

De zwerm

DE WIND

Wind uit het Noorden,
helpt bijen vermoorden.

Wind uit het Oosten,
maakt grote kroosten.

Wind uit het Zuiden,
brengt nektar in kruiden.

Wind uit het Westen,
voor bijen het beste.

Imkers Almanak

Bijen houden is een feest,
zowel voor beurs, als maag en geest

INTERMEZZO

Ja, van bijen kun je een hoop leren,
al was het alleen maar,
dat je voor 't donker thuis moet zijn.

Cor van de Bor (Koekamperweg 18)

(Stiekem kijkend naar zijn opgroeiende jongens, toen zij 's avonds een bijenvolk kwamen halen en nogal lang moesten wachten voordat de 'laatste' bij binnen was.)

Ja, van bijen kun je een hoop leren. . !

DE BIJ

Als de bij geen rozen vindt,
moet ze op de doornen zitten

Eén bij is beter dan een hand vol vliegen

Bijen en horzels breken het spinneweb

Een bij zonder angel maakt geen honing

Hij heeft een goede moer in de korf

Daar helpt geen malle moer aan

Geen bij koos ooit een dorre roos

Geen bij maakt honing zonder bloem

Loop niet zo te darren

'Kinderen' van de volksgeest

DE HONING

Waar een bij honing zuigt,
zuigt een pad venijn

Wie kwaad doet
Zoekt honig doch vindt roet.

Of de bij al de honing maakt,
't is een ander die ze smaakt

Uit de bloem waaruit de bij honing zuigt,
haalt de spin venijn

Geen honing zonder werk

Honing in de mond, gal in het hart

Honing uit bramen halen

Honing uit iets zuigen

Iemand honing om de mond smeren

Wie de honing wil uithalen,
moet 't steken der bijen verdragen

Die gal in de mond heeft,
kan geen honing spuwen

Een weinig gal maakt veel honing bitter

Men vangt meer vliegen met een lepel honing,
dan met twintig vaten azijn

Smeer jezelf met honing in,
en het zal je nooit aan vliegen ontbreken

'Kinderen' van de volksgeest

Traditie, oude plicht,
 bijen, zijn grote liefde
 heeft hij stil verlaten
 op zijn wang een traan.

Stil geweest.

In het vlieggat ben ik gaan zeggen:
 bijen, uw meester is heen.

* * *

'Immen, immen, uw heer is dood!
 Verlaat mij niet in mijnen nood!
 Ik wil u zijn wat hij u was,
 haal dan voor mij honing en was!'

* * *

'Bietjes waakt, want de Meester vertrekt...'

* * *

'De baos is dood....!'

Oeroude Germaanse traditie van rouw aanzeggen. Wanneer een imker sterft, dan moet het overlijden voor zonsopgang van de volgende morgen, ook aan de bijen, korf voor korf, worden verteld, anders zullen de bijen ophouden te werken. Ze zullen gaan kwijnen en sterven. Zijn vrouw heeft eerst zijn kleren bij de stal gelegd, opdat de bijen hun baas niet gaan zoeken en de weg naar hun korf verliezen.

Om de top van elke korf wordt een zwarte rouwband gelegd of ook wel geschilderd en de vrouw of de erfgenaam spreekt één van bovenstaande spreuken.

HE IS DEAD, BUSY BEES

He is dead, busy bees; he's dead, busy bees!
Go tell the sad news to the flowers on the leas;
Go tell the sad news over forest and fell,
He's dead, busy bees, who served you so well.

He is dead, busy bees; he's dead, busy bees!
In the stillness of the night his soul found release,
So soft his breath ceased no watcher could tell.
So peaceful his end, who loved you so well.

He is dead, busy bees; he's dead, busy bees!
The winter is coming and soon it will freeze;
Your stores may be low, for I've no means to tell,
Now he's dead, busy bees, who served you so well.

He is dead, busy bees; he's dead, busy bees!
How oft he sat with you and smoked at his ease,
And watched your swift flight as you flew o'er the dell,
Now he's dead, busy bees; who served you so well.

He is dead, busy bees; he's dead, busy bees!
The crepe on your hives is astir in the breeze,
Attune your low notes, as tolls the last bell,
With the song of the hive, as he loved it so well.

R. E. Richardson, 1948

HIJ IS DOOD, BEDRIJVIGE BIJEN

Hij is dood, bedrijvige bijen; hij is dood, bedrijvige bijen!
Ga het droeve nieuws vertellen aan de bloemen op de velden;
Ga het droeve nieuws vertellen over bossen en hei:
Hij is dood, bedrijvige bijen, die jullie zo goed behandelde.

Hij is dood, bedrijvige bijen; hij is dood, bedrijvige bijen!
In de stilte van de nacht werd zijn ziel ontketend;
Zijn adem hield zo zachtjes op, dat geen der wakenden het merkte.
Zo vreedzaam was het einde van hem, die jullie zo lief had.

Hij is dood, bedrijvige bijen; hij is dood, bedrijvige bijen!
Het gaat winter worden en zal spoedig vriezen;
Misschien kom je voorraad tekort en ik kan het niet te weten komen,
Nu hij dood is, bedrijvige bijen, die jullie zo goed behandelde.

Hij is dood, bedrijvige bijen; hij is dood, bedrijvige bijen!
Hoe vaak zat hij niet bij jullie en rookte vredig,
nakijkend je snelle vlucht als je de vallei over vloog.
Nu is hij dood, bedrijvige bijen, die jullie zo goed behandelde.

Hij is dood, bedrijvige bijen; hij is dood, bedrijvige bijen!
Het roufloers om je korven beweegt in de wind;
Stem je lage tonen, als de laatste klok luidt,
af op het lied van de korf, waar hij zo van hield.

Vertaling uit het Engels